

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pesta 1977 fauru.

Va esi in fia-care domineca. | Redact. : strad'a Dunarei nr. 3.

Nr. 6.

Anulu VII, — 1871.

Pretiulu pe anu 10 fl., pentru Roman'ia 2 galbeni.

Generalulu Bourbaki.

Eveneminte mari se petrecura pe dinaintea ochiloru nostri in anulu trecut si anulu previnte.

Istori'a resbeloru nu ni mai aréta unu atare casu, ca armat'a regulata intréga a primului statu din lume, dimpreuna cu domnitoriulu seu, de care tremurau tóte capetele incoronate, — sê devina prisioniera. Trupele franceze, cu sutele de mii, gregarii toti ca si intregu corpulu oficierilor de la locoteninte pana la generalu, depusera armele si cadiura in prinsórea celui mai ingamfatu inamicu. Dintre toti comandantii acestori corpuri de resbelu prinse, numai singuru unulu scapà, si acesta e generalulu Bourbaki, a carui por-

tretu se vede pe pagin'a acést'a. Carolu Denis Bourbaki e grecu de origine si fu nascutu in Paris in 22 aprilu 1816. Simtiendu dinsulu inclinare pentru carier'a militaria, fu datu in

scól'a militara din st. Cyri, de unde esîndu apoi in 1836, deveni in scurtu locotenintela alu 59-le regimentu de linia, si de aci fu transpusu apoi la zuavi. Pentru caracterulu seu firmu si militarescu, si pentru curagiulu si intieptiunea lui rara, trecù rapede preste tóte rangurile inferióre de oficieru; deja in 1846 fu numitu comandante la alu doile regimentu de linia africanu; éra in 1851 deveni comandantele regimentului I de zuavi. Ca atare apoi luà parte considerabila

Generalulu Bourbaki.

in resbelele din Afric'a, atragându prin talentu seu militariu atentiunea cercurilor mai inalte, si castigandu prin curagiulu si bravur'a sa iubirea conmilitariloru sei, asié, încátu si dupa departarea sa din Afric'a, remasera aventurile sale eroice adêncu intiparite in memori'a fia-caruia.

Asemene luà parte si in resbelulu cu Rusi'a din 1855, luptandu eroicesce in luptele de la Alma si Inkjerman, precum si la asediulu Sebastopolului. In 1857, dreptu resplata bravurei sale, fu numitu generalu, si in resbelulu italianu din 1859, ca comandantele armatei de la Lyon, se luptà victoriosu in batali'a de la Solferino. In anii urmatori fu apoi decoratu cu crucea mare a legiunii de onóre, si in 1869 primì comandarea armatei de la Chalons si titlulu de gardistu imperatescu.

Erumpendu resbelulu, elu avea sê duca unu rolu ponderosu. Ca militaru curagiosu, fu numitu comandantele aleasei garde imperatésca. Retragându-se inse Mac-Mahon, trebuì sê retireze si semburele trupeloru franceze; numai langa Metz dedura frunte cu ostirile germane, inse dupa trei dñle de lupta sangerósa, se inchisera in Metz, si dupa dóue luni de asediu, capitulara.

Bourbaki, si gard'a imperatésca asemene se aflau in Metz. Elu scapà de ací intr'unu modu misteriosu.

Pe candu curgea bombardarea mai info-catu, se presintà la Bazaine unu june, cu numele Regnier, si in numele Eugenei, lu-indu-plecà, ca delocu sê tramita pe Bourbaki in Angli'a. Si Bourbaki, in societatea unui medicu din Holandi'a, se si departà din Metz, si preste pucinu ajunse in Chiselhurst, convenindu cu imperatésa Eugeni'a, vorbindu cu ea, si departanduse éra delocu.

Câ despre ce au vorbitu ei, aceea e inca secretu; numai atât'a scimu, câ Bourbaki se rentórse rapede in Franci'a, si-redicà sabi'a a se luptà si pentru regimulu republicanu, si de si crà la inceputu cam suspitiunatu, totu-si in scurtu timpu devenì comandantele armatei de nordu. Prin energi'a lui, germanii delocu sim-tîra, câ nordulu Franciei li-va fi periculosu.

Dar mai tardîu, elu fu rechiamatu de ací, si indrumatu ca dimpreuna cu Garibaldi, sê opereze in contra lui Werder.

La inceputu tóte curgeau bine si imbucuratori; mai in urma inse, dorere, se audîra scirile cele mai triste, atâtu despre armat'a lui, câtu si despre elu, acestu ultimú omu de sperantia a Franciei. Elu, vediendu caderea teri-

bila a Franciei, si nepotinti'a d'a o salvá, se sinucise din desperare. Inse unele sciri din Londr'a ne facu sê sperâmu, câ elu inca traiesce, si câ inca va fi scapatu de mórte acestu militaru bravu, care, dupa cum scrie „Times“ e unu modelu de éroismu militaru, si e paguba câ n'a traitu sub Napoleon I, care ar fi avutu o bucuria in dinsulu.

Te-am iubit....

Te-am iubit eu, scii tu dóra,
Cu dragu dulce de fetióra,
Cu doru negru ce omóra; —
Si-ai iubit tu puisioru,
Cu dragu mandru trecatoriu,
Cu doru lancedu sboratoriu.

Te-am iubit eu, scii tu bine,
Cu caldur'a ce contine
Sórele si-a lui lumine;
Dara, scumpe, alu teu amoru
Fu simtîre fara doru,
Fluturu mandru sboratoriu.

De-ar dá sant'a maiculitia
Sê-mi adormu sub o crucetia
Alu meu doru si-a mea credintia;
Ér tu mandru semidieu
Sê traiesci cu dragulu teu
Suferindu de dorulu meu!

V. R. Buticescu.

Marti sér'a.

— Novela populara, premiata. —

(Fine.)

Cu manile uscate i-a atinsu trupulu, acél'a érá rece, si-a apucatu man'a ca si candu ar fi atinsu unu sierpe, si scotiendu unu vaetu ingrozitoriu, a fugitu catra satu.

S'a bagatu in colib'a, din care a esîtu, si tragându usi'a dupa ea, a intorsu retezulu de lemnu.

Nóptea érá totu intunecósa si lina. — Spiritele nu facu sgomotu, nu aprindu lumina, — ele vedu si prin intunerecu...

A dóu'a figura stá totu pe locu, in pusc-tiunea luata in crucisiulu drumuriloru, cu spatel catra satu.

Asceptá sê vina unu spiritu, sê o duca...

sê o întelnésca cu cealalta figura. — Póte asceptá!...

Diorile a aflu-o totu in acea pusetiune, stá calaresce pe cód'a de matura, cu spatele întórse spre satu. Si nici acum nu cutediá sê se misce din loculu acel'a; — asceptá spiritele. ...

S'a facutu diua, sórele erá susu pe rizoonu si figur'a totu acolo sta, ca o statua.

De odata i-a lovit urechile unu sunetu gelnicu, a tresaritu, cugetá câ lu-chiama spiritele. ...

Sunetulu se audî totu mai tare, mai gelnicu, erá sunetulu camaneloru. — Si Petrea, pe curariulu, câ-ci elu erá figur'a, cautá 'n juru, vedea câ e diua, si si-vine 'n ori.

Campanele totu sunau.

— A moritu óre cine, — si-dîse elu.

— Domnedieu lu-ierte, — adauge dupa o pauza de cugetare.

Cele petrecute adi nópte s'au trasu ca unu visu neesplicabilu prin mintea lui.

A svirlitu cód'a de matura, si a pornitu spre satu, sê scia câ cine a moritu?

Campanele totu sunau, si mai gelnicu, decátu la alti morti; lui Petru asié i se parea.

— Dómne, odihnesce-lu!...

VI.

Marti-sér'a.

A trei'a dí, de la cas'a bocotanului Georgie fu dusu in cimiteriu unu sicriu. A ingropatu pe Veronic'a.

Mai totu satulu asistá la ceremoni'a funebrala. Multi au venitu din detorintia crestinésca, si multi din curiositate. ...

Au venitu sê védia, cu ce ceremonie, si cum voru ingropá pe draguti'a marti-serei.

Pe vragitóre si pe acele cari au relatiuni cu spirite necurate, le culca cu fati'a in josu in sicriu si asié le ingrópa. — Da, cu fati'a in josu, câ apoi nu esu nóptea din mormentu, si nu umbla in órele secrete. ...

Acést'a e o credintia firma a tieraniloru; asié au audîtu ei de la betrani.

Dupa ce preotulu a finitu rogatiunile; cantorulu betranu si docintele a cantatu versulu jelnicu alu tieraniloru:

Viftani'a frumosu nume,
Póte se laudá 'n lume,
C'a ganditu omului bine,

Femeile plangeau si barbatii lacrimau, —

numai dóue fintie remasera nesimfítorie: pe-curariulu Petrea si bab'a Chib'a.

Petrea stá de parte de sicriu, cu palari'a in o mana, cu cealalta se radiemá de bâu. Ochii lui erau seci, anim'a-i impetrata. Bab'a Chib'a numai si-leganá capulu, ea de candu e, nu a plansu. — Aceste dóue fintie cunosceau secretulu mortii, — secretulu infioratoriu, care li-a secatu ochii, li-a impetratu anim'a; pentru aceea nu poteau plange si a simfí.

Toti petrecura sicriulu pana la mormentu, lu-asiediara in elu, si preotulu lu-santí. Apoi fia-care aruncá in mormentulu deschisu câte o mana de tierina, dicéndu:

— Fia-i tierin'a usióra, si odihna lina!

Toti se despartíra cu óre-si care frica superstitiósa, câ pe mortu nu l'au culeatu cu fati'a in josu in mormentu, si va umblá nóptea afara. ...

Numai doi cunosceau secretulu mortii; acestia erau mai tacuti decátu mormentulu, si totu-si ómenii povesteau lucruri miraculóse despre mórtea Veroniciei.

In siediatóre, in carcima, la fontan'a satului, nu erá altu obiectu de vorbire, decátu mórtea Veroniciei.

— Nu v'am spusu, — povestea intr'o séra Irin'a la fontana, — câ la Veronic'a umblá marti-sér'a? si nu mi-ati crediutu, vedeti, câ a fostu dreptu.

— Apoi candu a observatu necuratulu, câ ea voiesce sê se marite, — continuá ea cu unu tonu compatimatoriu, — atát'a a dragostitu-o, pana a omoritu-o. A dusu-o între hotare, si acolo a chinuitu-o; i-a subtu sangele si i-a mancatu aním'a. ... Cei ce au vediutu-o, spunu câ ea nici zdariata n'a fostu pe trupu, se vede dar, câ necuratulu a omoritu pe serman'a Veronica. ...

— Oh, serman'a!

Cam asié, dar in mai multe variatiuni, povestea trist'a intemplanare si Ionu Albútu, gur'a satului prin carcima. Elu spunea si ácea, câ marti-sér'a inca si in mormentu iubesc pe Veronic'a; spunea câ acel'a in noptile intunecóse in viforu, pe gerulu celu mai mare, in mediulu noptii merge la mormentu... se vaeta si plange... Se jurá, câ elu i-a vediutu urmele pe néu'a próspeta si i-a audîtu tanguirea. ...

Si Gur'a Satului avea dreptu.

In tóta nóptea, in frigu si ninsóre, vinea in satu o figura, o umbra visibila; se opriá dinnaintea colibei babei Chib'a; vorbiá cuvinte misterióse, facea semne nepricepute, amenintiá

cu bâtiulu pe locuitorii a colibei, apoi si-continuá calea catra cimiteriu.

Aici stá la mormentulu Veroniceí, plangea, o chiamá afara... stá acolo pana demanétia, candu cantau cocosii de diori. Mormentulu erá mutu, nu-i respundea nime, — nimica: — mortii nu sciu vorbí.

Candu se departá, éra se opriá dinnaintea colibei din capetulu satului, pronunsiá blaste-muri grele .. apoi disparea.

Preamblarea acést'a o facea in tóta nóptea. — Spiritele necurate, nu se obosescu, loru nu li-e frigu...

De aprópe nu o vedea nime, o incungiurau, se temeau de ea.

Cine o audiea vaetandu-se, se infiorá, si-facea cruce, si se rogá la Domnedieu. Apoi spu-nea, cá a audítu pe — marti-sér'a.

Fetiorii candu mergeau din siediatóre, o vedeau adese-ori, da o incungiurau pe de parte. Fetele se temeau, si nu torceau marti-sér'a.

De altmintrea siediatórele erau viale, car-nevalulu sgomotosu; numai doi tineri lipseau din totu loculu; frumós'a Veronica si zdrave-nulu Petre. — Veronic'a si-dórme visurile fan-tastice ale amorului in bratierele reci ale mor-mentului, si Petre — ah, elu a nebunitu, si-a pierdutu mintile. Asié povesteanu ómenii.

Din nóptea fatala, candu a voitu a-si scí vítoriulu, elu n'a mai avutu o dí buna. Nu-i bine a sarutá secretele!... Nu-i bine a invocá spiritele!...

Érn'a a trecut, siediatorile s'au finitu, si marti-sér'a nu umblá mai multu in cimiteriu, nu cercetá mortii... intemplanza trista s'a fostu datu de totu uitării.

Da, lá primavéra si preste véra éra s'a ivitu. Candu érau noptile viforóse si intune-cóse, atunci viniá ea in cimiteriu; ér candu erá seninu, si lun'a luminá, se puneá pe o stanca de a supra satului, si de acolo, cautandu la mor-minte, cantá doine melancolice, hore jalnice... apoi candu se facea diua, se pierdea prin dese-tulu tufeloru, prin padurile umbróse, ochiu de omu nu o potea vede.

Fetele díceau cá e: marti-sér'a; éra fetiorii, cá e: fét'a padurii; de vediutu nime nu o vedea. Cine lu-audiea horindu jalnicu, si-facea cruce, si se ascundea...

Erá nenorocitul Petre!

Alesandru Onaciu.

Ioana Darc.

(Notitie istorice.)

(Urmare.)

Unu altu gentilomu june, ce erá de facia, miscatu si entusiasmatu, dechiará asemene: „cá si elu va urmá acésta santa fetióra!“

Cátu timpu mai trecù pana la plecarea sa, capitanulu o conduse la ducele de Lotaringi'a, atátu pentru a o recomandá, cátu si pentru a-i cere sfatulu lui; si póte si pentru a-lu face pe dinsulu respundiatoriu la ori-ce casu. Ducele fiindu morbosu, o intrebà despre ból'a sa. Ce erá sê-i respundia la o asemene intrebare? Ea i díse „sê-si vindece sufletulu, impacandu-se cu ducés'a,“ de care erá despartítu.

In acestu timpu vestea despre minunea de la Domremy, ajunse la regele. Fara indoiéla, capitanulu i-a scrisu fara intardíare, si a si primitu respunsu. Ni potemu inchipuf usioru influinti'a morala a unei asemeni femei in evulu mediu, candu scimu bigotismulu si credintiele naive ce domniau pe atunci chiar si in partile de susu ale societátii. La tóta intimplarea, a respinge unu ajutoriu atátu de bine venitu ar fi fostu reu, si lipsa de simtiu politicu. Dar ce sê vorbimu de evulu mediu si de bigotismu? Cine nu cunóscé puternic'a influenti'a a femeii in tóte timpurile? Misiunea loru, este pururea o misiune divina. Fericitu poporulu, ale carei femei se sciu innaltia pana la dins'a!

Locuitorii din Vaucouleurs facura pentru Ioan'a Darc o contributiune; i procurara haine ostasiesci, atátu pentru siguranti'a persóncei sale, catu si pentru conditiunea sa de luptatória. I-au cumperatu unu calu cu 16 franci; banii aveau atunci pretiu redicatu. Capitanulu i-a datu o sabia; si ea plecà, insocita de doi genti-lomi, din care unulu erá de etate inaintata, si de câti-va cavaleri, cari formau suit'a loru.

Erá dupa batali'a *haringiloru*. Ioan'a pre-disese de mai inainte acésta bataia, tocmai pe diu'a candu s'a intimplatu. Presimtítrile ei erau mai totu-de-una juste; de si ea, in bunulu ei simtiu, cá n'are nici pretentiunea, nici poterea de a predíce si de a face minuni. Ea avea ceea ce se numesce a dóu'a vedere a omului, vederea sufletului, daru divinu alu candórei morale si alu unoru nature privilegiate. Poporulu acum nu se mai indoiá de misiunea ei.

Parintii si fratii ei, cari nu sciau inca nimicu de mergerea ei la Vaucouleurs, — dis-tanti'a de la Vaucouleurs la Domremy fiindu cam marisióra, — candu audíra in fine de pleca-rea ei, erá sê si-piérda mintile. Alergara in

urm'a ei, i tramisera scrisóre, o rugau cu lacrimi, o amenintiau sê nu plece, sê se întórne inapoi. Ea plangea si i se rupea anim'a de dinsii. Dar a dîsu sê le scria, câ ea i róga s'o ierte. Acést'a erá cea din urma piedeca, ea a invins'o si pe acést'a; si vointi'a a triumfatu a supra naturei, câ erá vointi'a lui Domnedieu.

Caletori'a erá fórté grea in acelu timpu. Nu erau drumuri facute; riurile erau mari, câ erá in postulul pasciloru, la inceputulu prima-

ragiá. „Eu pentru acést'a sunt nascuta.“ „Fratii mei din raiu mi-spunu ce am sê facu.“ Prin influinti'a ce avea a supra loru, pana la regele reusí a-i convertí deplinu.

Regele se aflá cu curtea sa ratecinda la castelulu de la Chinon, aprópe de Tours. Ómni curtii erau desbinati in diverse pareri a supra cestiunii, déca trebue séu nu, a primí unu asemenea ajutoriu. Consiliarii cei mai intielepti desfatuiiau pe regele, sê n'asculte de o copila

—Numai unu pasiu inca, díse doi Paetz, si cu acésta fovéza voiú aruncá in aeru Granada.... („Cuv. Nopt.“ II. p. 198.)

verii; punti nu se aflau; tíer'a erá plina de ostire, de ambe partidele; si bande de ómeni rei circulau pretotíndeni. Socii de drumu voiau s'o paraséca. Loru le trecea prin minte, nu cum va sê lucreze cu ajutoriulu vre-unui spiritu reu. Ací o venerau ca pe o santa, ací se temeau de ea ca de o farmecatória. Ea erá atátu de sigura si liniscita, câ voiá a se oprí in fia-care orasiu, s'asculte liturgi'a. „Nu ve temeti nimic, Domnedieu face calea mea!“ li dícea ea, si i incu-

care, déca nu e inspirata de angerulu intunerecului, e condusa póte de propri'a sa ilusiune. Altii, mai superstitiosi, erau de parere a consultá celu pucinu acestu oraculu. Regin'a si favoritele sale erau mandre câ mantuirea Franciei sê vina de la o femeia. Prin finéti'a simtiemintulu loru de femei, ele intielegeau câ o asemenea minune, adeverata séu nu, va avé urmári salutarie; câ numai ea va poté redá poporulu speránti'a si soldatiloru entusias-

mulu. „Póte Domnedieu redica acestu ajuto-riu“, si-díceau ele in se, fiindu de natur'a loru mai aplecate a crede.

La sosirea fetiórei, regele esitá inca. Dóue díle, câtu timpu mai tienura desbaterile, ea remase la castelulu unui nobilu din apropiare, unde mergeau la dins'a dame si seniori din suit'a regelui. Simplitatea sa castigá anemele tuturoru câti o visitau. Dunois si locuitorii din Orleanu staruiau continuu la regele prin soli, si tramiteau cavaleri, cari se implóre si sê incuragieze pe fiitóri'a loru liberatória.

Regele in fine se decise a o primí; inse voi s'ó probeze. Primirea se facù cu solenitate. Tiner'a tierana se infacisià umila, in costumulu seu de „sermana, mica pastoritia“, dupa espre-siunea cronicariului. Principele, imbracatu in adinsu simplu, se amestecà între multímea senioriloru si cavaleriloru sei, investmintati si inarmati in tóta pompa. „Déca e in adeveru inspirata de Domnedieu, si-dícea dinsulu, elu o va conduce la acel'a, in vinele caruia curge sange regescu; déca e inspirata de demonulu, elu o va conduce la celu mai pomposu imbracatu din ómenii mei.“

Ioan'a inaintá confusa printre multíme, cautandu cu o privire timida pe acel'a la care erá tramisa. Far' sê întrebe de nimeni, ea lu-recunoscù la prim'a vedere, merse dreptu la elu si i-imbracisià genunchii. — „Nu sum eu regele;“ díse principele voindu a o aduce in confusiune. — „Pe credinti'a mea, gentile Dofinu, esti dta si nu altulu!“ Apoi cu o vóce mai innalta si solemna: „Gentile Dofinu, urmà ea, io am nume Ioan'a. Regele ceriuriloru ti-promite prin mine câ vei fi unsu si incoronatu in cetatea de la Reims, si vei fi locutienatoriulu Regelui ceriuriloru, care este regele Franciei!“ Ea lu-numiá Dofinu, ér nu rege, dícându câ nu e incoronatu.

Regele, voindu unu semnu mai siguru, o luà la o parte si o întrebà a supra unui secretu ce nu lu-spusesese la nime, si care lu-facea a se indoi de dreptulu seu la tronu. Ea i dícea, precum marturisì pe urma preotului: „Io ti-spunu din partea Domnului meu, câ tu esti adeveratu mostenitoriu alu Franciei, si fiu alu regelui!“ Ómenii Dofinului, ce se aflau la distantia de câti-va pasi, observara schimbarea ce produse in fati'a lui acésta scurta conversare. Infacisiarea si frumséti'a tinerei fetiórei puse pe toti in uimire.

Ceea ce inspirà mai multa mirare, si unu feliu de frica, erá câ cea d'antâiu predicere ce i scapà, se implinì la momentu. Pe puntea

Loirului, unu individu din ostire, aflandu-o frumósa, esprimà nesce cuvinte brutale in contulu ei, injurandu soldatiesece numele lui Domnedieu. „Ah, díse dins'a, tu lu-renegi, si esti asié de aprópe de mórtea ta!“ Câte-va minute, elu cadìu in apa si se inecà.

Insufletírea poporului si partisaniloru ei crescea. Cavaleresculu principe, ducele d'Alençon, alergà, la respandirea acestei faime, si imbracisià caus'a junei inspirate cu totu foculu junetiei si entusiasmului. Ómenii de curte ai Dofinului se adunau in giurulu ei, la castelulu Coudray; unii i prezentau cai de bataia, altii voiau sê-i arete a se tiené in sié, a conduce calulu, a rumpe lencie. Toti se mirau de grati'a, tari'a si indemanarea ce aretá ea in astfeliu de deprinderi belice, si de pasiunea ei pentru arme; ca si cum unu sufletu de erou s'ar fi ascunsu sub chipulu gratiosu alu unei fetiórei.

Dofinulu inca se indoiá, retienutu de cancelariulu seu care se temea de risulu Englesiloru, déca ei voru incredintiá sabi'a si sórtea loru unei copile. Cancelariulu se temea si de cleru, ce avea multa influentia si care se potea superá, câ ei primescu de buna o credintiá care nu e autorisata de biserica, si i-potea acusá de magía. Dofinulu credìu intieptiesce a tramite pe Ioan'a mai antâiu la Poitiers, ca universitate si parlamentulu s'ó supuna la unu esamenu. Aceste dóue organe principale de autoritate, se aflau refugiate atunci in acestu orasiu, Parisulu fiindu cuprinsu de Englesi. „Vediú io bine, díse dins'a, câ voiu avé aspre probe la Poitiers, unde me ducu; inse Domnedieu me va ajutá: sê mergemu dar fara frica!“

Ea enará cu o admirabila simplitate aparitiunile si cuvintele angeriloru; si puse pe esaminatori in confusiune prin credinti'a ce avea in sine in sa-si, prin rabdarea si blandéti'a sa. Unu calugaru dominicanu i facù o singura întrebare, inse grea: „Tu díci, Ioana, câ Domnedieu vre sê libereze pe poporulu Franciei; déca asié e vointi'a lui, elu n'are trebuintia de ómeni de arme.“ Far' a se turburá: „O, Dóme! respunde dins'a, ómenii de arme se voru bate, si Domnedieu va dá invingerea.“ Unu altu doctoru o întrebà ce limba vorbiau angerii? — „Mai buna decâtu a dtale;“ i respunde ea, pucinu cam iritata. — „Credi tu in Domnedieu? i díce atunci doctorulu maniosu; e bine, Domnedieu nu vré sê credemu vorbeloru tale, déca n'arati unu semnu.“ — „Io n'am venitulu la Poitiers sê facu semne séu minuni, replecá fetiór'a; semnulu meu va fi sê facu a redicá impresurarea Orleanului; sê-mi dé

ómeni de arme, pucini séu multi, si io voiu merge.“

La Poitiers, ea locuíá la femeí'a unui advocatu. Poporul, femeile, domnisiórele, burgesele, erau pline de admiratiune pentru dins'a. Consiliarii, advocatii si judecatorii necreduli, se lasara in fine a se induplecá si ei. Candu au áscultat'o, ei plangeau ca femeile. „Copil'a ast'a e tramisa de Domnedieu“, díceau.

Esaminatorii venira s'o védia si ei la locuinti'a sa; si continuandu esamenulu loru, incepura a-i face citatiuni din scriptura, cari opriau de a crede cu usiurintia in revelatiuni. „Áscutati! le díse ea, in cartea lui Domnedieu e mai multu decátu in cârtile ómeniloru... Io nu sciu nici A, nici B; dar io viu din partea lui Domnedieu, ca sê facu a redicá impresurarea Orleanului, si a încoroná pe Dofinulu la Reims... Mai antâiu trebue totu-si sê scriu Englesiloru, si sê-i somezu sê plece. Domnedieu voesce astfeliu... Aveti hartí'a si cernéla?... Scrieti;... io vi dictezu.“

Invinsi si deveniti docili, ei se pusera frumosu la scrisu.

Episcopii dechiarara pe urma, câ nimicu nu e cu nepotintia inaintea lui Domnedieu; câ Bibli'a e plina de astfeliu de misterie si esemple, cari autoriséza ca o umila femeia, imbracata in vestminte barbatesci, sê libereze poporul seu. Atunci, se întielege, nimicu nu erá bunu ce nu erá incuviintiatu cu scriptura séu de autoritate. Regin'a Yolande de Sicili'a, sócr'a Dofinului, si damele cele mai venerabile ale curtii, atestara despre curatieni'a profetesci.

I formara dupa acésta o armatura alba, in semnu de candórea eroinei; i constituira unu feliu de casa, care erá din unu magistru-cavaleru de curte, Ioanu Daulon, omu de etate, unu bravu veteranu, si celu mai onestu din ómenii contelui Dunois. Langa dins'a ea avea apoi doi nobili pagi, doi eroldi de arme, unu magistru de otelu, doi valeti, unu capelanu, cu numele Isembart, unu eremitu din ordulu augustiniloru. Fratele ei, Petru Darc, vení s'o afle, si se asociá si elu langa ómenii sei.

Erá admirabila a o priví in armatur'a sa alba, pe unu calu frumosu negru, urmata de numerós'a ei suita, cu o mica secure si cu o sabia la brâu; erá sabi'a santei Catarine, patróni sale, aflata in dosulu altariului unei bisericí, aprópe de Chinon. In mana portá unu stindardu albu, brodatu in flori de lilié, pe care se aflá imaginea lui Domnedieu, tienendu lumea in mani; de a drépt'a si de a stang'a erau doi angeri, tienendu in mana fia-care câte

o flóre de crinu. Ea dícea, câ „nu voesce a servi de sabi'a sa pentru a ucide pe nimeni.“ Adaugea apoi câ, „ea iubesce sabi'a sa, dar iubesce de patru-dieci de ori mai multu stindardulu seu.“

I incredintiara astfeliu o armata, sub conducerea celui mai zelosu din cei ce credeau in inspiratiunea sa, a nobilului duce d'Alençon.

Ceea ce lipsiá mai alesu in ostirea regelui, erá disciplin'a si unitatea de actiune. Demoralisarea devení pré adanca. Autoritatea regelui nu mai erá de ajunsu. Pentru a-i aduce la áscultare, trebuíá o autoritate mai innalta; trebuíá in-si autoritatea lui Domnedieu, reprezentata, in acelu timpu, prin o vergura frumósá, casta, dulce si curagiósá. Pentru a aretá, díce Michelet, ferosí'a selbatica a acestoru individi, din cari trebuíá a face crestini si ómeni de lege, ajunge a amintí pe unulu, alu carui singuru numele insuflá oróre, Gilles de Retz, originalulu faimosului Barba-Albastra.

Celu d'antâiu lucrú alu Vergurei fu de a introduce religiositatea, curatieni'a si ordinea in ostire. Obligá pe militari sê-si parasésca cartile de jocu, distractiunile nefolositorie, „si nebunele loru femei.“ I jorá pe toti a-si padí credinti'a si postulul loru. Erá unu spectaculu amasantu si totu-de-odata miscatoriu a vedé repede convertire a acestoru brigandi invecitati in rele. Renumitulú La Hire nu mai cutezá sê jure. Vergur'a avea mila de elu, vediendu siluirea ce si-face; ea i dede voia sê jure „pe bastonulu seu.“

Candu ajunsera la Blois, se pare câ de aci adresá ea antâi'a somatiune Englesiloru. Lamartine asemena epistólele Ioanei Darc adresate inamiciloru cu apostrófele ce si-adresau eroii lui Omeru de pe innaltímea muriloru, s'au pe campulu de bataia. Ele au in adeveru unu accentu eroicu si o simplitate plina de marime. — „Vóue! Souffort (Souffolck), Classidas si Talbot, si vóue, sire de Thomas si de Scáles, care te díci locutienatoriulu ducelui de Bedford; io ve somezu in numele regelui cerescu, sê mergeti in Engliter'a;... sê faceti dreptate, ... si sê dati inapoi cheile bunelorú cetáti ale Franciei, luate si violate de voi... Si voi, arcasi, companioni de arme, gentili si altii, cari sunteti inaintea Orleanului, in numele lui Domnedieu, mergeti in tíer'a vóstra;... déca nu o veti face, la revedere spre marea vóstra pierdere...!“

(Va urmá.)

M. Strajanu.

S A L O N U

Conversare cu cetitóriele.

— Pest'a 16 fauru. —

(Parol'a carnavalului, — viéti'a in balu, — consolarea, — dorinti'a si rogarea copilei, — istori'a carnavalului, — istori'a dantiuriloru : valsulu, polc'a si quadrille, — revederea in balulu romanescu.)

Déca suntemu in carnevalu, onorab. cetitóric, e bine, sê conversâmu ce-va si despre — carnevalu.

Parol'a carnavalului e: La balu! . . . la balu! . . .

La balu dara! Cu totii câ-ci in balu uitâmu natur'a posomorita si gerósa, care tinde a ne inghiatiá, si incungiuurati numai de elegania, lucsu si splendóre, ne redescéptâmu la o viétia nóua si incantatória, privindu la multímea entusiasmata de pasiunea dantiului, audîndu sunetele rapitórie ale musicei, vedîndu numai totu fecie suridietórie si indestulite, si ascultandu eschiamâriile de bucuria si vicióune genera'a

La balu dara!

Inse si nóptea scurta a balului trece trece pré rapede si noi, superati câ trebuie sê parasimu in urma balulu atâtu de sgomotosu, vialu si atragatoriu, ne consolâmu numai cu aceea câ lu-continâmu in — fantasfa, si apoi ne dâmu somnului, ca sê-lu potemu continuá si in — visu.

— Nu ar fi bine, déca tóta viéti'a nóstra ar decurge ca unu carnevalu, sê jocâmu si sê fimu veseli in continuu? — me întrebâ intr'o dí dupa unu balu o copila frumósa ca si — carnevalu.

— Nu, pentru câ amu totu dantiá si nu ni-arú remané timpu sê si — iubimu — respunsei eu la dorinti'a inocenta a copilei.

— Nu ni-ar remané? N'ai dreptu, amu iubi si atunci, si amorulu ar fi multu mai interesantu, câ-ci ar fi in continuu aventurosú. Dar sê nu vorbimu despre amoru, nu-mi place. Sê vorbimu despre carnevalu. Te întrebu ce-va. Nu mi-ai poté enará istori'a carnavalului? Oh, câtu mi-ar placé!

— Déca ti-place, — i dísei — si trebuie sê-ti placa, câ-ci istori'a carnavalului e interesanta, apoi eu ti-o enarezu.

— Te rogu dara eu te ascultu.

— E bine. Sê incepu a analisá mai antâiu insusi cuventulu: carnevalu. E compusu din cuvintele: carne vale, ce insemnéza: remasu bunu carne. Acestu dorerosu „remasu bunu“ lu-pronunciâmu candu trece-mu in — postu. Dar sê me abatu de la analis'a acést'a, amabil'a mea ascultatória, câ-ci, precum vedu, n'ai pré mare gustu pentru — postu. Originea carnavalului trebuie s'ó cercâmu in timpurile antice, in timpul candu stramosii nostri romani consacrau anumite díle lui Bachus, in cari apoi dantiau, horeau, beau, — tóte cu pasiune, si ca petrecerea sê fia mai completa, se si mascau facéndu-se mumie care de care mai interesante, producéndu ilaritate si vialitate. Datin'a acést'a pagana, remase ca ereditate si crestiniiloru, si cu tóte nisuintiele si persecutiunile infricosiate ale bisericiei, de a o sterge, acést'a nu reesi. Chiar ca si adi, si pe timpuril' aceste se numiá septeman'a ultima a carnavalului: „septeman'a nebuniloru.“ In septeman'a acést'a petre-

cerile nu se restringeau numai prin localitáti, ci multímea inundá stradele, si cu totii mascati, urmariti de musica, horindu si chiuindu, unii saniandu-se, altii calarindu séu alergandu pedestru, — faceau tóte, ca sê apare in adeveru de — nebuni. Mascarea loru erá mai interesanta. Neci ideea nu aveau ei de unu ligurianu, harlequin, pierot, domino, etc, ci se faceau mumie in sensulu celu mai strictu alu cuventului. Si-intorceau vestmintele, si trageau tioluri preste capu, imbracau pili de ursi, de biboli etc., si-coloriau feciele verde, rosii, cu carbuni etc., câ-ci larv'a inca li-crá necunoscuta. Apoi asié, infricosiati si respingatori cum erau, intrau dintr'o casa in alt'a, si cu ocasiuni de aceste nu arare-ori se intemplau lucrurile cele mai nimernice si triste, incâtu in urma policia' fu silita a pune stavile stricte acestoru estravagantie. Pe timpul principelui Eugeniu de Savoy'a, se arangiá primulu „balu publicu“ in intiesulu de adi, si de atunci incóce viéti'a publica a carnavalului se desvoltá in continuu, asié, incâtu adi, mi-pare a fi inca pré — desvoltata. Asié-e?

— Nu fi satiricu. — me infruntá ascultatória mea suridîndu. — Mai bine enaréza inca ce-va, sp. e. istori'a dantiuriloru, care, credu câ e in legatura strinsa cu istori'a carnavalului.

— Asié-e. Si in adeveru asculta, câ-ci istori'a dantiuriloru asemene e interesanta. Voiu vorbí despre valsu, polc'a si quadrille, câ-ci, precum sciu, aceste ti-placu mai multu.

— Te rogu.

— Valsulu e jocu germanu de origine, si in Germani'a se numea mai de demultu si: „Deutscher.“ In Franci'a fu introdusu de nenorocit'a Maria Antoinette, care pentru prima-óra lu-jocá in balulu de curte, inse fara a secerá aplause, ba se díce câ a displacutu toturorú, si prin elu a mai contribuitu la ur'a ce aveau in contr'a ei.

— Curiosi!

— Dantiulu polc'a se vede câ si pe la ânulu 1596 erá unu dantiu fórté placutu, câ-ci unu scriitoriu anglezu de pe timpululu acést'a, Iohn Davies, lu-descria de fórté rapitoriu. Altecm de origine e dantiu francesu, si lu-a perfectionatu misteriosulu conte Saint-Germain, dedicandu-lu frumósei principese Polki, de la care si-detrage si numele. Altii dícu câ polc'a ar fi dantiu boemu, si câ l'ar fi inventatu o femeia cu numele Ioan'a Slezak, care si acuma ar traf in etate de 75 de ani. Apoi câ unu maestru de dantiu din Prag'a, cu numele Raab, l'ar fi jocatú pentru prima-óra pe o scena din Paris, si cu atát'a succesu, incâtu se escá apoi in Parisulu întregu o polca-manía. Eu tienu mai verosimilu, câ e de origine francesu. Dar dta?

— Si eu. Dar acum despre quadrille!

— Da. Acestu jocu se pare câ e de origine francesu, inse nu-e, ci anglezu. S'a compusu din originalele jocuri poporale angleze asié numite: Country-dance, cari in 1710 se introdusera si in Franci'a de unu maestru anglesu de dantiu. Dar aceste dantiuri, séu mai bine dísu figure diferite, nu produsera multa complacere pana la anulu 1745, candu Remeau, mai cualificandu-le, le produse apoi in baletnlu seu numitu: „Les fêtes de

Polymonie^{ca}, si parisieniloru intr'atât'a li placura, încâtu le introdusera in tôte salónele. Mai tardîu apoi simplificara figurele aceste multe, le redusera numai la siese, si aceste apoi unite, compusera unu dantiu: Quadrillulu. Numele diferiteloru figure din Quadrille, asemene au o istorióra. Numele *Pantolon* vine de la melodi'a unui Country-dance, la care se improvisiá mai in urma poesi'a cu titlulu: *Le Pantolon de foinon n'a pas de fond*; *l'Été* se numiá unu pasu care se destingea prin graciositate; *la Poule* se numiá o figura, in care compositiunea musicala constá din aceea, cá incepea cu imitarea cucurigárii unui cocosiu; *le Trénis* e numele inventatoriului ingeniosu alu acestei figure, numele renumitului dantiatoriu Trénis; *Pastourelle* are numele de la unu jocu si o melodia placuta a pastori-loru; *Finale* in fine e — finalulu, precum si — finalulu meu.

— Interesantu.

— Si acum adieu. Pan' la revedere in balulu romanescu.

— Unde grabesci asié tare?

— Sê deseriu conversarea nóstra in salonulu „Familiei.“

— Bravo! Grabesce dara. La revedere!

Si acum, amabile cetitórie, ve dîcu si eu dvóstre: La revedere!

Mihaiu Cirlea.

Curieriulu modeli.

— *Pest'a 16 fauru.*

— Adi e balulu Regat'a.

— Intr'adeveru. Bine cá mi-ai spusu. Voiu merge si eu, cá-ci e unu balu dintre cele mai stralucite, si voiu poté relatá amabileloru cetitórie ale „Familiei“ despre toaletele cele mai nóue si frumóse.

— Ti-voiú ajutá si eu. Pe séra ne vomu intelní dara. La revedere!

Sér'a sosl, si éca, suntemu in balu.

— Spune-mi dara, care-e toalet'a cea mai frumósa.

— Care? . . . am aflatu-o. E incantatória. Usioru o poti afá si tu. Cérca! . . . numai atât'a ti-spunu, cá copil'a frumósa cu toalet'a acést'a incantatória, pórtá pe sinu unu buchetu rosíu ca foculu. Cérca-o! . . . la revedere!

Sê cercámu dar pe copil'a cu buchetu rosíu. Ah! . . . éca-o, e aci. In adeveru, gustulu amicului e escelentu. Frumós'a copila, de statura maiestetica, portá unu vestmentu de ilusionu albu cu siepte incetítúre; uníca decoratiune a acestui vestmentu frumosu éra nesce pantlice vinete cari cuprindeau spacelulu si se finiau in cocarde; asemene pantlici se vedea si la grumazu. Decoratiune simpla, dar chiar pentru aceea cu atât'a mai laudabila. Langa dins'a mai siedea o copila, avea aceea-si toaleta, se pareau cá-su sorori, numai cá acést'a nu avea pe peptu — rosa rosia.

Nu de parte, o alta copila portá unu vestmentu de metasa ros'a, decoratu cu dintele albe si preseratu cu rose rosie.

Dar si toalet'a copilei din drépt'a nóstra e fórte frumósa. Vestmentulu ei e de metasa ros'a deschisa, cu tunica alba de ilusion, preserate atátu vestmentulu

cátu si tunic'a si buclele blondine, cu flori palide de thea.

Dar acele june si frumóse dame? . . . Si toaletele loru sunt mandre. Sê le vedemu!

Vestmentulu celei prime e din tarlatan albu, indereptu pana la capetu cu incetítúre, éra inainte cu incetítúre, pucuri si cretiele inguste in form'a tablier de lucsu, si pe pucuri girlande de rose. In laturéa drépta si stanga se estindú pana la capetu pucuri inlatiuite si preste ele se resfirá buchete de flori.

Dam'a a dóua imbracá unu vestmentu ros'a de tarlatan, decoratu indereptu pana la capetu cu incetítúre, inainte cu pucuri in form'a unui cercu cu cretiele de colórea rosei; de amendóue laturile cu flusturatórie de atlasu rosa, infrumsetiate cu coltiuri de dintele albe. Spacelulu din atlasu ros'a decoratu cu incetítúre redicate. Manecile din pucuri albe cu cretiele rose.

Gatandu cu privirea acestoru toalete, me uitai in giuru, sê vedu cá reprezentati sunt si romanii in balulu acést'a? Da, si inca in numeru fórte frumosu. Copile june si incantatórie, dame tinere si frumóse, (un'a sosita numai de curendu din Transilvani'a,) matróné respectate, barbati stimati, juni pasiunati de jocu, — de totu feliu lu erau.

Dar óre ce vre amiculu meu, cá-ci grabesce fórte catra mine.

— Éca-o! — mi-strigá elu, si-mi aréta ros'a rosia de pre sinulu copilei amintite.

— Dar cum ai capetat'o?

— Cum? . . . fórte interesantu. Asculta. Trei insi ne rogaramu de copila pentru ros'a acést'a. Ea ni dîse: „Care va jocá mai multu cu mine, acél'a va capetá-o.“ Eu delocu saríi, si intr'unu tour incungiurai sal'a mare de cinci ori, dar apoi mai tardîu me tienui de perdutu, cá-ci, stringéndu-me papucii, rivalii mei jocara in continuu, si mai multu decátu mine. Balulu se fini, si ór'a decidiatória sosl. „Numai dta, dîse copil'a catra mine, ai incungiuratu cu mine sal'a de cinci ori, dta capeti ros'a!“ Apoi mi-a predat'o.

— Interesantu, — i dîsei, si-apoi dimpreuna cu elu, plecaramu catra casa.

Elu érá fericitu cu ros'a lui, éra eu fericitu cá — in nrulu vsnitoriu éra me voiú revedé cu dvóstre, amabile cetitórie.

CE E NOU?

* * * (*Balulu romanescu din Pest'a*) se va tiené in sal'a otelului Frohner. Se spera, cá acésta petrecere romanésca va produce unu resultatú frumosu in favórea francesiloru raniti.

* * * (*Balulu din Oradea-mare*), datu in favórea tineriloru romani mai lipsiti si a institutului de fete romane in Crisiana, n'a fostu pré cercetatú. Asié dara vinitulu impartíndu-se in dóue parti, nici unu scopu nici altulu nu va avé multu folosu.

* * * (*Unu ministru interesantu si pentru dame.*) In septeman'a trecuta lumea politica din Vien'a s'a pomenitu cu o mare suprinde. In o demanétia fói'a oficiala a publicatu list'a noiloru ministrii. Intre acestia trei — necunoscuti pan'acuma in aren'a politica — Iricek, Habietinek si Schäffle. Lumea a alergatu multu pana ce afá, cine sunt acesti domni? Dintre toti trei, pe noi — fóbia sociala ce suntemu — numai celu din

urma ne intereséza. Dlu Schäffle fu unu profesor adusu din Württemberga. In asta calitate dsa a crisu o carte intitulata : „Capitalismu si socialismu.“ In acestu opu ingruitulu svabu se teme, că lumea se va impopora pré tare, si dreptu pedeca dinsulu propune, ca fetele sê nu se póta maritá pana la etate de 22 ani, (ce dîceti la ast'a, on. domnisióre?) ér barbati pana la etatea de 25 ani. Si ca nu cumva lumea sê se imple de proletari casatoriti, intieptulu autoru propune, ca fîa-care parchia, candu se va cununa, totu-odata sê depuna si o suma óre-care pentru esistinti'a copiloru loru. E bine, déca noulu ministru de comerciul a pune in practica ideile sale, nu scimu ce voru dîce femeile din colo de Leit'a? Totu-si cutezâmu a crede, că nu-lu voru iubi — pré tare!

* * (*Societatea Kisfaludyana*) a tienutu adunarea sa anuala la 12 fauru in palatulu academiei de sciintie. Cu acésta ocaziune redactorulu acestei foi, ca membru nou, si-a ocupatu scaunulu intre membrii Societáti. Intre lecturile tienute mai mare sensatiune fach ceeaa a lui Mauritiu Jókai, scrisa cu multu spiritulu si cu umoru abundante in glume originale. Dupa siedintia membrii societáti, dimpreuna cu alti barbati de litere, se adunara in sal'a Frohner la unu banchetu, unde apoi firesce s'au dîsu si toasturi. Dintre cele multe vomu inregistrá si noi unulu, care in septeman'a trecuta fu reprodustu mai in tóte diuarele magiare si germane din Buda-Pesta, si care dóra va interesá mai de aprópe pe publiculu romanescu. Poetulu Carolu Szász a inchinatu unu toastu intru sanetatea redactorului acestei foi, salutandu-lu in numele societáti *ca pe primulu romanu* in midiloculu loru. La acésta noulu membru respunse cam aceste : „Domniloru ! Déca aruncu o privire a supra celoru dóue mai remarcabile institute ungresci de cultura, — déca esaminezu list'a membriloru academiei sciintifice si a societáti Kisfaludyane : vedu, că eu sum primulu romanu, carele *ca atare* avui onórea a fi alesu membru la un'a din aceste societáti, si a nume la ceea de a dóu'a. Nu sum atátu de ambitiosu, domniloru, ca sê cautu motivulu acestei distinctiuni in valórea nensemnaei mele individualitati, — ci o consideru numai ca o *spirituala stringere de mana*, ce natiunea ungresca ofere prin acésta societate natiunii romane, a carei fîu sum si eu. Astu-felu primescu eu onórea dedicata mie, si — stringéndu ferbinte man'a intinsa — promitu a conlucrá cu debilele mele poteri pe acestu terenu, ca legaturele nóstre sê devina cátu mai intime. Inchinu pocalulu meu in onórea acelei societáti literarie, care vini a oferí o stringere de mana natiunii mele, si care prin traductiunile sale din poesía poporala a diverselor natiuni din patria, intaresce acésta legatura si mai multu ! Sê traiésca societatea Kisfaludyana!“ Aceste cuvinte fure intimpinate cu unu viu entusiasmu. Mai amintimu ací, că averea societáti se urca la 30,000 fl.

* * (*Hymen.*) Dlu Vasiliu Pasca, teologu absolutu in dieces'a Lugosiului, pasi la cununia in 13 fauru, cu domnisiór'a Emilia Antalu. Dicimea sê binecuvinte acésta parchia !

† (*Necrologu.*) Mórtea cruda a rapitu dintre cei vii o tinera hóre, pe domnisiór'a Maria Zunea, care repausá la Caransebesiu in 1 fauru. Cu anima franta de dorere o plangu : mama-sa Ana Zunea nascuta Doda, fratele ei Alesandru, unchii ei Traianu si Georgiu Doda, si matusi'a Elisa. Sê-i dîcemu : fîa-i tierin'a usióra !

† (*Necrologu.*) La incheierea nrlui trecutulu inregistraramu deja acésta scire trista, éta acuma intregulu necrologu familiaru : Albert'a Papp-Szilágyi devenita veduva lui Iosifu Popu, cu fîc'a sa Maria, dulcea mama Laura Hancu veduvita Pap, fratii si sororile : Teresia, Vasiliu parocu in Busiacu, Ioanu protopopu in Vadu, Rosalia, Tecla, Ana veduvita Moldovanu si Antoniu, totu-de-odata sócr'a Cristina Draganu veduv'a lui Sim. Papp-Szilágyi si afinii : Petru Branu protopopu de Satu-mariu, Eleonora Valeanu, Luisa Rednicu, Ioanu Dantiosiu si Elia Balibanu, cu anima intristata facu cunoscutu că iubitulu sociu, parinte si fiu, respective frate, ginere si afinu, Spectatulu Domnu *Iosifu Popu*, protofiscalulu diriginte a dominiului epescu Beiusianu si membru alu comit. comitatensu, in 8 fauru la 1 óra matutina in etate de 33 ani, dupa unu morbu de 5 díle, in aprindere de anima, fiindu impartasitu cu santele sacramente, a repausatu. Conductulu funebralu in 9 fauru la 3 1/2 óre postmeridiane a plecatu in resiedinti'a episcopului gr. cat. romanu in biserica catedrala, de unde dupa tinerea indatinatelor ceremonii a bisericeii gr. c., osamintele repausatului s'au straportatu in cimiteriulu gr. c. oradanu spre eterna repausare. Fia-i tierin'a usióra !

Literatura si arte.

⊙ (*Serata musicala in Cernauti.*) Marti intr'a 2/14 fauru a. c. s'a tienutu in localitátele Societáti pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu din Bucovina o serata musicala declamatória. Program'a : 1. „Dulce Bucovina“, de V. Alesandri, music'a de I. Vorobchieviciu, cantate de corulu studintiloru romani. 2. „Sentinel'a romana“, de V. Alesandri, declamata de dlu Georgiu Giurgiuvanu, studinte din a VI clasa gimnasiala. 3. „Vals brilant“, de Ch. B. Lysberg, esecutatu cu patru mani pe piano, de domnisiór'a Sofia Piteiu si de dlu Calousec. 4. „Tanguinti'a traditiunala“, declamata de domnisiór'a Ana Giurgiuvanu. 5. „Nópte de véra“, de I. Vulcanu, music'a de I. Vorobchieviciu, cantate de corulu studintiloru romani. 6. „Buciumulu si Fluorul“, de D. Bolintineanu, declamata de dd. At. Tarnavski si At. Pridie, studinti din a VIII clasa gimnasiala. 7. „Stelele“, romantiu de V. A. Urechia, music'a de A. Flechtenmacher, si „Cantecu ostasiescu“, de E. Carada, music'a de A. Flechtenmacher, amendóue cantate de dlu Nicanoru Macoveiu, cu acompaniare de piano de catra dlu C. Krzesniowski, ambii studinti din a VIII clasa gimnasiala. 8. Barcarola“, de V. Alesandri, music'a de I. Vorobchieviciu, cantatu de corulu studintiloru romani. Venitulu acestei serate fu destinatu pentru fundatiunea Pumnuleana, din care au sê se spriginéca tineri la studiile loru mai innalte.

Δ (*Declaratiune.*) Subsemnatulu primindu redactiunea noului organu de publicitate, „Post'a romana“, credeamu că prin acésta voi poté suplíní o lacuna ori-cátu de mica in diuariaistica romana, avendu tendinti'a de a mai slabí celu pucinu separatismulu condamnabile, ce domina de presinte in tóte partile locuite de Romani, si care impedeaa adevérta' a nóstra consolidare natiunala, — credeamu, că se va poté infintiá in capital'a Romaniei unu organu de publicitate, care sê represinte cu fidelitate si consciintia interesele toturoru Romaniloru ; in curundu inse a trebuitu sê me

convingu, cu cea mai mare dorere, că publicul romanu inca nu simte necesitatea, séu celu pucinu nu e inca resolutu de a-si sacrificá ce-va pentru sustinerea unui asemenea organu; de aceea aducemu la cunoscinti'a onorabilului publicu romanu, cum ca „Post'a romana“ cu nr. 8 si-a finitu cursulu vietiei sale. — Dnii abonati, pentru primirea inderetru a abonaminteloru sunt rogati a se adresá la editur'a foi: Iuga et. Comp., strada Lipscani, nr. 18, unde se voru întórce sumele respective fara nici o scadere, de óra-ce pentru numerii ce a aparutu nimicu nu este de a se platí. — In fine, multumindu diuarielor cari au salutatu aparinti'a „Postei romane“, totu-de-odata le rogamu sé ie notitia si despre acésta declaratiune funebreale, Iul. Grozescu, fostu redactore la „Post'a romana.“

Din strainetate.

= (*Tienutulu Parisului*) intr'atát'a e de devastatu, incátu daunele aceste abié intr'un seculu se voru poté repará. Mai nainte cu câte-va luni vedeai ací fire lungi de case din cari ti-suridea ordinea si fericirea; ér acum diaresci nescé ruine acoperite cu cenusia, cari te facu sé te infiori. Aceste case erau mare parte proprietátile a celor ómeni, cari deja inbetraniti, se netrasera de la ostenelele si sgototulu vietii, si dorira a-si traí ultimele díle in linisce. Multi dintre ei aveau depuse tóte averile loru in casele aceste; multi traiau din chiria ce capetau din ele. Si acum? . . . sunt cersitori nefericiti, cá-ci tóte li-se pustiira. Padurea de la Ville d'Avray, acésta padure frumósa si de renume europénu, neci urma nu mai are; toti pomii sunt taiati, si zacu la indepartare mare in disordine nespusa. Unu corespundinte scrie, cá in satulu Marnes nu vedíu decátu numai case ruinate si parasite, feresti sparte si usie rupte, si nu aflá decátu numai unu omu betranu si doi soldati — invalidi.

= (*Ponson du Terail*), celu mai talentatu roman-tieru francesu dupa Dumas, si acarui romanu atátu de interesantu si cetitu: „Cavalerii noptii,“ se publica in suplementu la fóia nóstra, morise in 21 ianuarie in Bordeaux. Capitanu la franc-tireuri, eluse luptá bravu pentru salvarea patriei sale, inse in padurile de la Orleans fu doboritu la pamentu de unu glontiu. Inainte de ce espirá, incungiuratu la patulu seu de amicii lui, vorbiá cu acestia despre crudelitátile resbelului. „Anulu acest'a, díse Ponsonu tristu, mi-a placutu numai pentru aceea, cá-si criticatorii mei nu voru mai poté sustiené, cá Rocambolet (opulu seu celu mai extravagantu si plinu de crudelitáti) e unu opu pré esageratu.“

= (*Unu anglesu avutu*) alergá intr'o ospetaria din boulevard, ca sé inchirieze o chilia, cá-ci cas'a sa din Paris fu derimata prin bombe. — „O chilia“ — díse elu cátra ospetariu — „Nu e, monsieur.“ — „Cum? nu mai sunt chilie?“ — „Nu, cá-ci sunt ocupate de raniti.“ — „Dá-mi dar unu dejunu,“ — díse anglesulu superatu. „De unde, din ceru? abié mi-ajunge pentru raniti, carora trebue sé le dau.“ — „Apoi ce sé facu, unde sé me ducu?“ — strigá anglesulu desperatu. — „Déca ai fi ranitu, i díse ospetariulu, ai capetá si chilia si de mancare in atare spitalu séu ambulantiá.“

= (*Avere enorma*.) Renumitulu intreprindietoriu de cali ferate, Brassey, morindu de una díle, lasá o avere enorma. Numai averea lui miscatória se urca pres-te siepte milióne Impartíndu se ereditatea intre cei trei

copii ai lui, fia-care capetá 30 milióne. Afara de acést'a, remase o suma mai totu atátu de considerabila in man'a tutoriloru, cari o administréza in folosulu copiiloru.

(*O legiune de franc-tireuri surdi si muti*.) La societatea ajutatória din Aarau se presentá dílele trecute unu barbatu cu femeia sa, amendoi muti si surdi, cerendu ajutoriu ca sé póta caletóri pana la Zürich. Barbatulu érá unu franc-tireur din legiunea mutiloru si surdiloru, care constá 4000 de insi. Luptandu-se eroicesce pentru patri'a sa, fu ranitu, si cadíu prinsonieru in man'a inamicului. Aici apoi lu-vindecara, si dupa ce lu-lasara liberu, se rentórse in patri'a sa, dar ací si-aflá tóta averea sa arsa si predata. Si-propuse deci, ca dimpreuna cu femeia sa, sé caletóreasca in Svitier'a, la fratele seu, care i oferí o conditiune, ce i asigurá existinti'a.

Felurite.

= (*Ludovicu alu XV-le*), regele Franciei, tie-nendu o revista a supra granatiriloru sei, se opri inaintea unui'a dintre acestia, care érá c'o facia acoperita de rane mari, si díse cu trufia cátra ambasadorele anglezu care lu-insotíse: „Marturisesce insu-ti, óre nu stá scrisu pe faci'a granatiriloru mei, cá sunt cei mai bravi militari din tóta Europ'a?“ — „Dar ce cugeti, maiestate, despre acei'a — intrebá si ambasadorulu, — cari au produsu ranele aceste?“ — Regele tacu.

= (*Unu lacú in Californ'a*.) Laculu Tahve din Californ'a ni presinta unu fenomenu propriu si neesplicatu pana acuma de sciintia. Ap'a acestui lacu e curata ca cristalulu si transparenta, giurulu lacului frumosu si atragatoriu, aerulu linu si balsamicu; si cu tóte aceste, laculu acest'a e fórté infricosiatu, cá-ci se intempara ací multe nenorociri, si se intempara inca in continuu. Ori-ce ajunge pe supra-fatia acestui lacu, se scufunda de locu: nu existe notatoriu, fia cátu de bunu, care sé póta notá in elu mai multu de unu minutu séu dóuc. Vinele lui intiepenescu, ap'a lu-trage la fundu, si se perde fara scapare. Ce-va potere miraculósa existe in fundulu acestui lacu, care atrage la sine tóte, si nu existe casu, cá ceea, ce elu a inghititu odata, sé fi reaparutu pe supra-fatia apei, séu se o fi aruncatu pe tiermuri. Se díce, cá in timpurii line, omulu petrunde cu ochii pana in adanculu lacului, si acolo poti diari nescé luntritie petrificate, si alte schelote.

= (*Pelisson*), literatulu francesu, érá unu omu deosebitu uritu. Preambandu-se odata pe stradele Parisului, o copila de o frumsétia rapitória lu-prinse de mana si lu-duse in o casa din vecinatate. Copil'a nu i díse nici unu cuventu, dar érá multu mai frumósa, decátu ca Pelisson sé dubiteze a o urmá. Dins'a lu-conduse la unu june si dícéndu-i: „Sé fia asemenea acestuia!“ ea se departá apoi rapede. — „Ce va sé dica acést'a?“ intrebá Pelisson, desceptandu-se din farmeculu in care lu-adusese copil'a misteriósa. — „Escusame, dlu meu, respunse junele, eu sum unu pictoru. Copil'a frumósa, care se departá, a ordonatu unu tablou, care sé represinte pe diabolulu in desierturi, incercandu-se a seduce pe salvatorulu nostru. Ne-amu consultatu o óra, cá diabolulu cum sé prospecteze, si acum te a adusu pe dta la mine, sé-lu depingu dupa tipulu dtale.“

Glume si nu pré.

— Scump'a mea Iulia, pentru ce joci atâtu de multu?

— Trebuie sê întrebuințiamu — *tineretiele*.

Unu satiricu batjocoria, inaintea unui amicu alu seu, in modulu celu mai cumplitu pe unu altu satiricu, care scrisc in contra lui.

— Taci, câ te-ar poté audi, — i observà amicul.

— Dîci ce-va, câ-ci urechile lui sunt atâtu de lungi, încâtu ajungu chiar pana aci, — respunse elu.

— Cine au fostu democratulu celu de antâiu?

— Adamu, câ-ci pe elu lu-alungara mai antâiu din paradisu.

— Dar care cetate fu declarata mai antâiu in asediu de rebelu?

— Raiulu, câ-ci la portile raiului au asediatu mai antâiu Jehovah pe angerii inarmati.

— Pentru ce nu chiami mediculu? — fu întrebatu unu junc care jocase pré multu in carnaval.

— Pentru câ inca nu mi-am scrisu testamentulu, — respunse acest'a.

— Art'a medicinala, — disè odata Napoleonu I catra mediculu Desgenettens — e sciinti'a ucigasiloru.

— S're, — respunse mediculu, — dar ce cugeti despre profesiunea cuceritoriloru?

— Cari-su ómenii cei mai întiepleti?

— Betîvii, respunse óre-cine — câ-ci acestia de aceea beau atât'a, ca sê uite câ n'au întiepletiune, prin ce inse dovedescu, câ au totu-si acea întiepletiune mare, câ recunoscu câ nu sunt întiepleti.

Gâcitura numerica

de Maria Campianu,

114u612ie 1e412e 12e/5e8i6u

1o3u 8a 2u46u 3e1e4i6u,

3ie12e o 12a814a 13o5i8ilia,

2o2u 13u 121714e2u 5e 10u4i2ia,

13u12ie8ei 2o2u 12e 114a1oi,

5o12o14i2a 2o2u 12e 114a1oi,

12oa76 13u 13o 7ai 58a13e4e,

A3iu 13u8e1oe 114a1oi 12i6u e8e.

1o3i11u 1u813a6u.

osifu Vulcanu

Deslegarea gâciturii din nr. 2.

„Natiunea romana.“

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domniórele: Maria Dumbrava, Ersilia Magdu, Paulina Pelle, Luisa Murgu n. Balcu, Ana Cigareanu n. Ratiu, Vilma Szántay, Ana Páso, Maria Demianu, Maria Ciacianu, Maria Nicorescu, Valeria Bianu, Minodora Baiasiu; si de la domnii: D. Gasparu si Demetriu Iosofu.

Post'a Redactiunii.

Lipova. Ne bucurámu, câ publiculu dorese cu atât'a sete publicatiunea tomului alu doile din „Panteonulu Romanu.“ Ne vomu si silu a-lu pune câtu mai curendu sub tipariu; ast'a inse cu greu se va poté face mai de graba, decâtu in anulu viitoriu.

Dómnei P. P. in Pomi. Ni pare reu a nu poté implini dorinti'a gentila a acelor cetitórie ale „Familiei“, cari ne róga prin dta sê publicámu in fói'a acest'a si portretulu nostru. Poesíile poporale voru fi bine primite.

Bocsia montana. Gâcitur'a nu se póte publicá din caus'a cuventului alu siesele din sîrulu primu, care nu e conveniabilu pentru o fóia cetita mai alesu de dame. Altele bucirosu.

Halmagiu. Comitetul societátii pentru fondu de teatru nationalu nu póte dá nimenui bani in prumutu. Ast'a s'a propusu si la Deva, dar nici acolo nu s'a primitu.

Chisetu. Pentru semestrulu acest'a inca unu fl., pentru tabloulu din semestrulu alu doile din anulu trecut — nimica, fiindu câ in acelu semestru nici nu s'a publicatu vr'unu tablou.

Caracalu. Ni pare reu, câ nu-ti potemu satisfacé rogarea. Ai vinitu pré tardîu.

La mai multi. Nici tablourile, nici romanulu „Cavalerii Noptii“, nu se potu dá celora ce nu sunt prenumerati la „Familia.“

Suplementu I.: „Cavalerii noptii“ tomulu II, col'a XIII.